

PERHEELLÄ ON HUOLI

PERHE ETSII TIETOA

- Kittilän sähköinen perhekeskus: kittila.fi/lapsiperheet ja kittila.fi/nuoret
- Kittilän perhekeskuksen somekanavat ([Facebook](#) & [Instagram](#))
- Lapin hyvinvointialueen sivut Lapha.fi

PERHE SAA TUKEA KOHTAAMISPAIKOISTA:

- Perhekahvilat
  - Vauva- ja leikkitreffit sekä vauvakahvila
  - Kirjaston satu- ja askartelutuokio
- Sekä muusta järjestöjen ja seurakunnan toiminnasta

PERHE SAA TUKEA VERTAISTUKIRYHMISTÄ:

- Ryhmäneuvolat
- Babyshower tapaamiset (*2025 alk)
- Yhden vanhemman perheiden vertaistuki
- Erityislastenomaiset ELO ry:n toiminta
- Valtakunnalliset etä-ryhmät
- <https://kittila.fi/vanhempien-vertaistuki>

PERHE SAA TUKEA VERKKOSIVUILTA:

- Enjaksa.fi ja normaali.fi palvelut
- Omaperhe.fi
- [Mll vanhempainnetti](http://Mllvanhempainnetti)
- Neuvokasperhe.fi
- Väestöliiton Hyvaksymys.fi
- Terveyskyla.fi
- Mielenterveystalo.fi

PERHEEN TILANNE KOHENEETÄ ITSEHOIDOLLA TAI VERTAISTUELLA

PERHE TARVIKSEE LISÄTUKEA

PERHE SAA APUA KITTILÄN SÄHKÖISISTÄ PALVELUISTA:

- Pyydä apua palvelu: <https://kittila.fi/pyyda-apura>
- [Laphan digipalvelut](#)
- Enjaksa.fi ja Normaali.fi
- [Apua huoliin](#) -chat
- [Nepsy](#) -chat

PERHE SAA APUA MUISTA LAPIN PALVELUISTA:

- [Perhepulma palvelu](#)
- [Lasten ja nuorten psykiatrian palveluohjaus](#)
- [Mielenterveyspäivystys](#)
- [Lapin ensi- ja turvakoti](#)

PERHE SAA APUA KITTILÄN PERHEKESKUKSEN AMMATTILAISILTA:

Neuvola	Seurakunta ja järjestöt
Kouluterveydenhuolto	Kirjasto
Terveyskeskuksen palvelut	Revontulioipisto
Suun terveydenhuolto	
Varhaiskasvatus ja esiopetus	
Perusopetus ja muut koulut	

PERHE SAA APUA VALTAKUNNALLISTEN JÄRJESTÖJEN PALVELUISTA JA MATERIAALEISTA, JOTKA LÖYTYVÄT [LAPSIPERHEET VALIKON OSIOISTA](#):

• Odotus ja vauva-aika	• Tuki kotiin	• Vapaa-aika	• Mediakasvatus	• Päihteet
• 1-6 vuotiaat	• Terveelliset elämäntavat	• Talous	• Ero	• Mielenterveys
• 7-12 vuotiaat	• Yksityiset palvelut (esim lastenhoito)	• Perhe ja työelämä	• Nepsy	• Suru ja kriisi perheessä
• 13-17 vuotiaat	• Arjen turvataidot	• Muuttajalle	• Vammaispalvelut	• Saamepalvelut
• Nuoret aikuiset ja työikäiset		• Vanhemmuus ja parisuhde	• Väkivalta	

PERHEEN TILANNE KOHENEETÄ

PERHE TARVIKSEE LISÄTUKEA

PERHEEN TILANNE KARTOITETAAN JA PERHEELLE TARJOTAAN TARVITTAVA TUKEA PERHEKESKUKSEN PALVELUISSA

ALLE KOULUIKÄINEN LAPSI TAI HÄNEN PERHE TARVIKSEE LISÄTUKEA

NEUVOLA

- Tuen tarpeen voi ottaa puheeksi oman terveydenhoitajan kanssa.
- Ellei tuen tarve ratkea terveydenhoitajan kanssa juttellessa, terveydenhoitaja auttaa lisätuen hakemisessa ja kirjoittaa tarvittaessa lähetteen tai kutsuu perheen luvalla monialainen lapsiperhetiimi koolle.

VARHAISKASVATUS JA VARHAISERITYISKASVATUS

- Vuosittain tehtävässä lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa arvioidaan tuen tarve ja tehdään suunnitelma, millä tuen muodoilla tarpeeseen voidaan vastata.
- Yleinen tuki: Aikuisten toiminnan ja oppimisympäristöjen muokkaaminen lapsen tarpeiden mukaisesti yhteistyössä huoltajien kanssa.
- Hallintopäätös tehostetusta tuesta: Rakenteelliset tukitoimet esim. pienryhmät, ryhmäkoon pienennys tai ryhmäohjaaja.
- Hallintopäätös erityisestä tuesta ja mahdollisesta pidennetystä oppivelvollisuudesta: Lapsen tuki yksilöllisempää, yksilöidyt materiaalit ja välineet.

KITTILÄN PERHEJELPPI

- Perhejelppiin ohjaututaan neuvolan terveydenhoitajan kautta.
- Perhejelpparit tukevat ja ohjaavat raskaana olevia ja alle kouluikäisten lasten perheitä arjen haastavissa tilanteissa, esim. vanhemman väsymys, lasten kasvatuspulmat, arjen hallinnan vaikeudet, kriisit perheessä tai verkostojen puute.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT

- Perhe voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköisillä lomakkeilla omasta tai toisen tilanteesta.
- Sosiaalipalveluista saa tukea perheen arjen käytännön järjestelyihin, arjessa jaksamiseen, haasteisiin lasten kasvatuksessa, taloudellisiin vaikeuksiin tai päihteiden käyttöön.

LASTENSUOJELU

- Lastensuojelu auttaa ja tukee lasta ja hänen perhettään, jos lapsen kotiolot eivät ole riittävän turvalliset, vanhemmat laiminlyövät lapsen hoitoa tai lapsi omalla toiminnallaan vaarantaa hyvinvointiaan.

KUNTOUTUSOHJAUS

- Suosituksen tai lähetteen kuntoutus-ohjaukseen voi tehdä Kolpeneen kuntoutuspäällikölle terveys- tai sosiaalipalveluiden ammattilainen ja asiakas voi sitä itse heiltä myös pyytää.
- Kolpeneen kuntoutusohjaaja tukee ja ohjaa yksilöä ja tämän toimintaympäristöä mahdollisimman itsenäiseen ja sujuvaan arkeen.

PUHE-, FYSIO- JA TOIMINTATERAPIA

- Puhe-, fysio-, ja toimintaterapiaan pääsee lääkärin, terveydenhoitajan tai toisen terapeutin läheteellä.
- Terapiat sisältävät arviointia, kuntoutusta sekä ohjausta ja neuvontaa.

PERHENEUVOLA

- Asiakkaaksi voi hakeutua soittamalla neuvontanumeroon, tai toisen palvelun työntekijän ohjaamana
- Neuvontaa ja ohjausta vanhemmuuteen, perheen sisäisiin ristiriitoihin, vanhempien eroon ja lapsen psyykkiseen kehitykseen, sekä kriisitilanteisiin

VAMMAISPALVELUT

- Voit olla yhteydessä vammaispalveluihin soittamalla tai sähköisellä lomakkeella.
- Tukea asumiseen, liikkumiseen tai muihin arjen toimintoihin pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi.

LAPSIPERHETIIMI

Neuvola tai varhaiskasvatus kutsuu perheen luvalla koolle monialaisen lapsiperhetiimin tapaamisen. Perhe voi myös itse pyytää lapsiperhetiimin koolle kutsumista. Palaveriin kutsutaan aina perhe, lapsen ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä neuvolan terveydenhoitaja. Lisäksi tarvittaessa kutsutaan huoltajien luvalla muita ammattilaisia, joita tarvitaan lapsen hyvinvoinnin tueksi, kuten terapeutit, psykologi, sosiaalityöntekijä tai lääkäri.

KOULU- JA OPISKELIJAIKÄINEN NUORI TAI HÄNEN PERHE TARVIKSEE LISÄTUKEA

LUOKANOPETTAJA JA KOULUNKÄYNNINOHJAAJA

- Luokanopettajaan voi olla yhteydessä suoraan
- Luokanopettaja vastaa omasta 1-6. luokan opetusryhmästään.
- Koulunkäynninohjaaja tukee ja avustaa oppilaita oppimisessa ja koulunkäynnissä. Toimii yhteistyössä opettajan kanssa.

AINEENOPETTAJA JA LUOKANVALVOJA

- Aineenopettajaan ja luokanvalvojaan voi olla yhteydessä suoraan.
- Aineenopettajat työskentelevät vuosiluokilla 7-9 ja lukiossa.
- Luokanvalvoja huolehtii 7-9 luokkansa oppilaiden koulunkäyntiin liittyvistä asioista.

REHTORI

- Rehtoriin tai koulun johtaja opettajaan voi olla yhteydessä suoraan
- He vastaavat koulun toiminnasta: pedagogisesti, hallinnollisesti ja henkilöstön johtamisesta.

OPINTO-OHJAAJA

- Opinto-ohjaajaan voi olla yhteydessä suoraan.
- Tukee oppilaan kasvua ja kehitystä, siten, oppilas kykenee edistämään opiskelunvalmiuksiaan ja sosiaalista kypsytymään sekä kehittämään elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

ERITYISOPETUS

- Erityisopettajaan voi olla yhteydessä suoraan
- Oppimista ja koulunkäyntiä tuetaan kolmiportaisen mallin mukaisesti yleisen, tehostetun ja erityisen tuen portaalla. Oppimisessa ja koulunkäynnissä ilmeneviin tuen tarpeisiin vastataan opetusta eriyttämällä, opettajien yhteistyöllä ja opetusryhmiä joustavasti muuntelemalla sekä osa-aikaisen tai kokoaikaisen erityisopetuksen keinoin. Yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Keskiössä on laadukas yleisopetus ja oikea-aikainen tuki.

KOULUNUORISOTYÖ

- Koulunuoristyöntekijöihin voi olla yhteydessä suoraan matalalla kynnyksellä.
- Koulunuorisotyöntekijä on kiinteä osa koulun viikoittaista arkea. Koulunuorisotyö tukee nuorten hyvinvointia ja jaksamista. Koulunuorisotyö on ennalta ehkäisevää palvelua yksittäisille nuorille ja nuorisoryhmille.

KOULU- JA OPISKELUTERVEYDEN- HUOLTO

- Vastaanotolle varataan aika omalta kouluterveydenhoitajalta.
- Koulun- ja opiskeluterveydenhuolto edistää oppilaiden terveyttä sekä tukee tervettä kasvua ja kehitystä. Tunnistaa erityisen tuen tarpeita ja ohjaa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon.

KOULUKURAATTORIT

- Koulukuraattoreihin voivat olla yhteydessä lapset/nuoret itse, vanhemmat, koulun henkilöstö sekä muut yhteistyötahot. Koulukuraattorit tavoittaa arki-aikaan puhelimitse soittamalla, tekstiviestillä tai Whatsappilla, sähköpostilla ja Wilman kautta.
- Koulukuraattorit tukevat ja ohjaavat nuoria erilaisissa kouluun, kotiin, kaverisuhteisiin tai vapaa-aikaan liittyvissä elämän pulmatilanteissa koulunkäynnin sujumisen näkökulmasta.

PERHENEUVOLA

- Asiakkaaksi voi hakeutua soittamalla neuvontanumeroon, tai toisen palvelun työntekijän ohjaamana
- Neuvontaa ja ohjausta vanhemmuuteen, perheen sisäisiin ristiriitoihin, vanhempien eroon ja lapsen psyykkiseen kehitykseen, sekä kriisitilanteisiin

NUORISOPALVELUT

- Nuorisotyö on monipuolista nuorten itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista.
- Etsivä nuorisotyö on jalkautuvaa työtä, ohjaus- ja neuvontatyötä sekä yksilö- ja ryhmänohjausta.

KUNTOUTUSOHJAUS

- Suosituksen tai lähetteen kuntoutus-ohjaukseen voi tehdä Kolpeneen kuntoutus-päällikölle terveys- tai sosiaalipalveluiden ammattilainen ja asiakas voi sitä itse heiltä myös pyytää.
- Kolpeneen kuntoutusohjaaja tukee ja ohjaa yksilöä ja tämän toimintaympäristöä mahdollisimman itsenäiseen ja sujuvaan arkeen.

PUHE-, FYSIO- JA TOIMINTATERAPIA

- Puhe-, fysio-, ja toimintaterapiaan pääsee lääkärin, terveydenhoitajan tai toisen terapeutin läheteellä.
- Terapiat sisältävät arviointia, kuntoutusta sekä ohjausta ja neuvontaa.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT

- Perhe voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköisillä lomakkeilla omasta tai toisen tilanteesta.
- Sosiaalipalveluista saa tukea perheen arjen käytännön järjestelyihin, arjessa jaksamiseen, haasteisiin lasten kasvatuksessa, taloudellisiin vaikeuksiin tai päihteiden käyttöön.

LASTENSUOJELU

- Lastensuojelu auttaa ja tukee lasta ja hänen perhettään, jos lapsen kotiolot eivät ole riittävän turvalliset, vanhemmat laiminlyövät lapsen hoitoa tai lapsi omalla toiminnallaan vaarantaa hyvinvointiaan.

VAMMAISPALVELUT

- Voit olla yhteydessä vammaispalveluihin soittamalla tai sähköisellä lomakkeella.
- Tukea asumiseen, liikkumiseen tai muihin arjen toimintoihin pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi.

MYR

MYR on koulun oppilashuollon palaveri, jossa yksittäisen oppilaan asioissa kootaan monialainen, yksilökohtainen asiantuntijaryhmä oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoonpano muodostuu oppilaan tarpeiden mukaisesti ja ryhmän kokoaminen tapahtuu oppilaan/huoltajan luvalla.

VANHEMMAT TAI TÄYSI-ikäINEN NUORI TARVISSA LISÄTUKEA

AIKUISSOSIAALITYÖ JA TYÖIKÄISTEN PALVELUT

- Sosiaalityöntekijään/sosiaaliohjaajaan voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköisillä lomakkeilla.
- Alle 65-vuotias aikuinen voi saada apua esimerkiksi arjen haasteisiin, toimeentuloon, asumisen järjestämiseen tai oman toimintakyvyn vahvistamiseen.
- Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat olleet työttömyyden tai muun syyn takia pitkään poissa työmarkkinoilta.

LASTENSUOJELU

- Lastensuojelu auttaa ja tukee lasta ja hänen perhettään, jos lapsen kotioloit eivät ole riittävän turvalliset, vanhemmat laiminlyövät lapsen hoitoa tai lapsi omalla toiminnallaan vaarantaa hyvinvointiaan.

PERHEIOIKEUDELLISET PAVELUT

- Lastenvalvojaan voi olla yhteydessä puhelimitse tai sähköisellä lomakkeella.
- Lastenvalvojalla voidaan selvittää vanhemmuus asiat. Vanhempien erotessa lastenvalvoja auttaa neuvottelemaan sekä laatimaan viralliset sopimukset lasten asumisesta, tapaamisista, huollosta ja elatuksesta.

VAMMAISPALVELUT

- Voit olla yhteydessä vammaispalveluihin soittamalla tai sähköisellä lomakkeella.
- Tukea asumiseen, liikkumiseen tai muihin arjen toimintoihin pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi.

MIELENTERVEYSTOIMISTO

- Psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle ei tarvita lähetettä. Psykiatrin ja lääkärin vastaanotolle pääsee psykiatrisen sairaanhoitajien kautta.
- Mielenterveyspalvelujen vastaanotolta saa apua mielenterveysongelmissa ja elämän kriiseissä.
- Mielenterveystyöhön kuuluvat mm: tilanteen arviointi ja selvittely, keskusteluapu, lääkehoitoa ja neuvonta.

PÄIHDE JA RIIPPUVUUS PALVELUT

- Varaa aika terveyskeskukseen lääkärin tai hoitajan vastaanotolle
- Päihde- ja riippuvuuspalveluiden tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja riippuvuuksia, sekä niihin liittyviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia haittoja.

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

- Nuori voi ohjautua etsivään nuorisotyöhön, esimerkiksi omalla yhteydenotolla, oppilaitosten, puolustusvoimien, Kelan tai muun viranomaisen ilmoituksella
- Etsivä nuorisotyö on 15-29 vuotiaille nuorille suunnattua jalkautuvaa erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö on jalkautuvaa työtä, ohjaus- ja neuvontatyötä yksilö- ja ryhmäohjausta.

VALMENNUSKESKUS OSMANPESÄ

- Alle 29-vuotias nuori voi hakeutua valmennuskeskukseen itse tai ammattilaisen ohjaamana.
- Työvalmennuksessa voi kartuttaa työkokemusta, suorittaa opintoja ja tutustua eri ammattialoihin.
- Hyvinvointivalmennuksessa opitaan laittamaan kotiruokaa ja syömään terveellisesti, innostetaan liikkumaan luonnossa ja tuetaan arjen haasteissa (uni, keskittyminen ym.).
- Tiimivalmennus vahvistaa nuoren kiinnittymistä ryhmään ja auttaa omien vahvuuksien ja elämänpolun löytämisessä.
- Yksilövalmennus tukee ja täydentää kaikkia valmennuspalveluja kulkien nuoren rinnalla koko valmennusjakson ajan.

TYÖLLISYYSPALVELUT

- TE-palveluihin (1.1.2024 alkaen Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen palvelut), työsuunnittelijaan ja työelämävalmentajaan voi olla suoraan yhteydessä.
- Työsuunnitteluun Kittilän kunnassa kuuluvat palkkatuettu työllistäminen, oppisopimukset ja nuorten kesätyöpaikat.
- Työelämävalmentajan kanssa voi keskustella työelämään ja opiskeluun liittyvistä asioista kuten esimerkiksi työhön paluusta tai uudelleen/edelleen kouluttautumisesta.

PUHE-, FYSIO- JA TOIMINTATERAPIA

- Puhe-, fysio- ja toimintaterapiaan pääsee lääkärin, terveydenhoitajan tai toisen terapeutin läheteellä.
- Terapiat sisältävät arviointia, kuntoutusta sekä ohjausta ja neuvontaa.

KUNTOUTUSOHJAUS

- Suosituksen tai lähetteen kuntoutus-ohjaukseen voi tehdä Kolpeneen kuntoutus-päällikölle terveys- tai sosiaalipalveluiden ammattilainen ja asiakas voi sitä itse heiltä myös pyytää.
- Kolpeneen kuntoutusohjaaja tukee ja ohjaa yksilöä ja tämän toimintaympäristöä mahdollisimman itsenäiseen ja sujuvaan arkeen.

SEKSUAALITERVEYS JA EHKÄISYNEUVONTA

- Nuoret ja aikuiset saavat seksuaaliterveys- ja ehkäisyneuvontaa omien perhesuunnitelmiansa tueksi. Ehkäisyneuvoloista saa neuvontaa raskauden ehkäisystä, käytettävissä olevista ehkäisymenetelmistä ja seksitaudeista. Voit kysyä myös raskauden keskeytykseen liittyvistä asioista.

MONIALAINEN NUORTEN TIIMI

Monialainen nuorten tiimi kootaan nuoren asioissa.

Ryhmän kokoonpano muodostuu nuoren tarpeiden mukaisesti ja ryhmän kokoaminen tapahtuu nuoren luvalla.

LAPIN ENSI- JA TURVAKOTI RY:N PALVELUT

VAUVA- JA PIKKULAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

- Toimintaan voivat olla itse yhteydessä vauvaa odottavat ja 0-6- vuotiaiden lasten perheet, puhelimitse, lähi- tai etätapaamisin (1- 5 kertaa) sekä osallistumalla lähi- tai etävertaisryhmiin.
- Tukea ja neuvoa tarjotaan lapsiperheiden hyvinvointiin ja jaksamiseen arjessa sekä vauvan unipulmiin ja perheenjäsenten väliseen vuorovaikutukseen.
- Vauvaperheiden chatissa, voi jutella vauvaperheen arkeen liittyvistä huolista ja haasteista.
- Vauvaa odottavan on mahdollista saada vapaaehtoisdoulan tukea tilanteissa, joissa vanhempien saama riittävä tuki on tärkeää syntyvän vauvan kannalta.
- Asiointi luottamuksella, maksutta, myös nimettömänä, lähetettä ei tarvita.

KRIISIKESKUS

- Toimintaan voi olla itse yhteydessä puhelimitse, lähi- tai etätapaamisin (1-5 kertaa) sekä osallistumalla lähi- tai etävertaisryhmiin.
- Auttamisen lähtökohtana keskustelutuen tarve esimerkiksi vaikeissa elämäntilanteissa, odottamattoman, järkyttävän tapahtuman kohdatessa, erilaisissa elämänkriiseissä – tilanteissa, joissa omat selviytymiskeinot eivät riitä.
- Itsetuhoisuuteen liittyvien ajatusten ja kokemusten käsittelyyn yksilöllistä keskustelutukea, myös läheisille.
- Tukea akuutissa erotilanteessa, uskottomuus- ja pettämiskokemuksista selviytymiseen, eron harkintatilanteissa.
- Etäkriisytyö: Asiakkuuteen hakeutumiseen riittää oma kokemuksesi siitä, etteivät omat voimat riitä yllättävässä tai kuormittavassa tilanteessa. Etävastaanotto videovälitteisesti Teamsyhteydellä tai puhelimitse.
- Asiointi luottamuksella, maksutta, myös nimettömänä, lähetettä ei tarvita.

LÄHISUHDE- JA VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU

- Toimintaan voi olla itse yhteydessä puhelimitse, lähi- tai etätapaamisin (1-5 kertaa) sekä osallistumalla lähi- tai etävertaisryhmiin.
- Tukea ja neuvontaa tarjotaan lähisuhteisiin liittyvien ongelmien ehkäisyyn, kiusaamisen ja yksinäisyyden kokemuksiin, koulunkäynnin ja opiskelun vaikeuksiin, lähisuhdeväkivaltaan ja perheen sisäiseen vuorovaikutukseen sekä niistä selviytymiseen aikuisille, nuorille (13-17 v.) sekä 7-12-vuotiaille lapsille ja perheille.
- Asiointi luottamuksella, maksutta, myös nimettömänä, lähetettä ei tarvita.

PIDÄ KIINNI® HOITOJÄRJESTELMÄ AVOPALVELU TUULIA

- Toimintaan voivat olla yhteydessä puhelimitse, lähi- tai etätapaamisin raskaana olevat ja pienten lasten perheet (alle 3 v.) jotka kaipaavat keskusteluapua, neuvontaa, ohjausta ja tukea päihdeasioissa.
- Apua ja tukea päihdeittömyyteen ja vahvistusta varhaiseen vuorovaikutukseen vanhemman ja lapsen välillä. Apua tilanteen selvittämiseen, päihteiden käytön lopettamiseen tai vähentämiseen. Omien lapsuuden kokemusten käsittelemiseen, tukea toimia toisin kuin omat vanhemmat. Tukea kun puoliso käyttää päihteitä. Vertaistukea. Tietoa ja keskusteluapua läheiselle.
- Matalan kynnyksen tapaamiset, konsultaatio, etäryhmät maksuttomia. Kuntouttava työskentely maksusitoumuksella.

LAPIN ENSIKOTI

- Ensikoti tarjoaa tukea ja apua vauvaperheille ja odottaville äideille tilanteissa, joissa on esimerkiksi mielenterveysongelmia, päihde ja/tai väkivaltakokemuksia, sosiaalisen verkoston puutetta, elämäntilanteisiin liittyviä kriisejä, uupumusta tai vaikeuksia ymmärtää tai oppia.
- Pidä kiinni® -hoitomallin ensikotityö on päihdeongelmaisten raskaana olevien ja vauvaperheiden (alle 3 v lapsi) ammatillisesti tuettua perhekuntoutusta ensikodin tiloissa. Työskentelyssä yhdistyy vanhemmuus, varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen sekä päihdekuntoutus.
- Tapaamispaikkatoiminta (tuettu tapaaminen, valvottu tapaaminen ja valvottu vaihto) mahdollistaa lapsen ja tapaajavanhemman yhteydenpidon silloin, kun se ei turvallisuussyistä muuten ole mahdollista.
- Lapin ensikodin palveluihin tarvitaan aina maksusitoumus omalta hyvinvointialueelta tai muun lähettävän tahon sosiaali- tai terveydenhuollon viranomaiselta.

LAPIN TURVAKOTI

- Turvakotiin voi hakeutua yksin tai lasten kanssa, kun kokee lähisuhdeväkivaltaa tai sen uhkaa. Turvakoti tarjoaa suojaa väkivallalta ja apua väkivallan loppumiseksi.
- Turvakodissa oleminen on sinne hakeutuneelle aina maksutonta, lähetettä ei tarvita.
- Turvakoti tarjoaa myös puhelinneuvontaa asiakkaille ja ammattilaisille.

AGGREDI LAPPI

- Voit itse ottaa yhteyttä Aggredin työntekijöihin ja sopia tapaamisesta. Aggrediin voi ohjautua myös jo vankeusrangaistuksen suorittamisen aikana tai se voi olla yksi koevapauden toimintavelvoitteen muoto. Voit ohjautua mukaan Aggrediin myös viranomaisen tai työntekijän ohjaamana, silloin kun sinun koetaan hyötyvän Aggredityöskentelystä
- Aggredi auttaa katuväkivallan tekijöitä. Aggredissa tavoitteena on saada väkivaltainen käytös vähenemään tai loppumaan. Aggredi tarjoaa mahdollisuuden käsitellä väkivallasta syntyneitä ongelmia puolueettomalla maaperällä tukikeskustelujen avulla. Aggredissa voi käydä niin pitkään kuin kokee siitä itse hyötyvänsä. Aggredi työtä tehdään myös etänä.
- Aggredin kohderyhmät: Kodin ulkopuolisiin väkivaltarikoksiin syyllystyneet tai väkivaltarikoksia suunnittelevat 18-65-vuotiaat. Alle 18-vuotiaiden asiakkaiden kanssa työskennellään, kun kyseessä on kiinteä vankeusrangaistus tai koulu- tai joukkosurmaa suunnitteleva asiakas

PERHE TARVIKSEE LISÄTUKEA, MUTTA EI HALUA APUA

AMMATTILAISELLA NOUSEE HUOLI

- Käytä apuna **Tunnista lapsen sosiaalihuollon tai suojelun tarve ja toimi - herätteet työn tueksi** -lomaketta. Työkalu on tarkoitettu sosiaalihuollon tuen tarpeen tunnistamiseen ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään lapsia, nuoria ja perheitä.
- Käytä apuna **Tunnista sosiaalihuollon tarve ja toimi- herätteet työn tueksi** -lomaketta. Työkalu on tarkoitettu sosiaalihuollon tuen tarpeen tunnistamiseen ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään työikäisiä asiakkaita tai potilaita.
- Kun olet tunnistanut sosiaalihuollon tai suojelun tarpeen, ota asia puheeksi asiakkaan kanssa, mikäli et puheeksi ottamisella vaarana lapsen/nuoren turvallisuutta tai arviosi mukaan kyse ei ole lapsen kohdistuneesta rikoksesta ja kerro avoimesti havainnoistasi ja miksi olet huolissasi. **Älä kerro perheelle mikäli kyseessä on pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö tai niiden epäily.**

AMMATTILAINEN KONSULTOI TOISTA AMMATTILAISTA

- Mikäli ammattilainen ei tiedä tuleeko huoli- tai lastensuojeluilmoitus tehdä, voi sosiaali-toimea konsultoida kertomatta asiakkaan henkilöllisyyttä.
- Mikäli kyseessä on pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö tai epäily, tulee konsultoida ensin poliisia ja tehdä tarvittaessa ilmoitus.
- Mikäli kyseessä on aikuisen psyykinen oireilu, voi konsultoida psykiatrian poliklinikan mielenterveyspäivystyspuhelinta, joka palvelee ympärivuorokautisesti numerossa 040 715 8400. Lapsen ja nuoren psyykkisessä oireilussa voi konsultoida lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluohjausta maanantaista perjantaihin klo 9-11 puh: 040 635 9119.
- Neuropsykiatrisissa asioissa voi konsultoida Kolpeneen kuntoutusohjaajaa.
- Parisuhde, ero ja väkivalta asioissa voi konsultoida Lapin ensi- ja turvakodin Lähisuhde- ja väkivaltatyön avopalvelua p. 040 631 0122
- Konsultaatiota saa myös muilta perhekeskusverkoston jäseniltä.

YHTEYDENOTTO JA LASTENSUOJELUILMOITUS:

- Ammattilainen voi havaita työssään ja tehtävissään tilanteen, jossa eri ikäisen henkilön sosiaalihuollon tuen ja palveluiden tarve on ilmeinen. Yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi tehdään henkilön suostumukseen perustuen, **Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta** -sähköisellä lomakkeella.
- Lastensuojeluilmoitus: Ammattilaisten velvollisuus yhteydenottoon tai ilmoitukseen perustuu sosiaalihuoltolakiin, myös ilman henkilön suostumusta. Ammattilainen voi tehdä lastensuojeluilmoituksen sähköisenä tällä **lomakkeella**. Muista valita lomakkeelta kotikunta oikein, jotta ilmoitus siirtyy oikein.
- **Mikäli kyseessä on pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö tai sen epäily, tulee sinun tehdä lastensuojeluilmoitus sekä konsultoida Kittilän poliisiaseman rikospäivystystä (klo 8-17) p. 0295 466 990, ennen kuin asiasta ilmoitetaan huoltajalle. Akuutissa tilanteessa sekä ilta- ja viikonloppuaikaan soitetaan yleiseen hätänumeroon p. 112.**

TEE KIIREELLINEN LASTENSUOJELUILMOITUS SOITTAMALLA SOSIAALIPÄIVYSTYKSEEN

- Kiireellistä, välitöntä puuttumista vaativat ilmoitukset tehdään viipymättä sosiaalipäivystykseen p. 040 726 6965

MIELENTERVEYS

MIELENTERVEYSPÄIVYSTYS

- Lapin keskussairaalan mielenterveyspäivystyksen neuvonta- ja ohjauspuhelin on auki vuorokauden ympäri. Päivystyspuhelimessa annamme ohjausta ja neuvontaa sekä teemme hoidontarpeen arvioita. Puhelun aikana tehdään ensiarvio hoidon tarpeesta ja kiireellisyydestä. Tarvittaessa he varaavat ensikäyntiajan Mielitiimiin, joka on matalan kynnyksen mielenterveyspalvelu. Jos avuntarve on välitön, ohjataan asiakas hakeutumaan perusterveydenhuollon päivystykseen, jossa lääkäri arvioi psyykkisen voitisi. Päivystävässä puhelimessa annamme neuvontaa myös omaisille, sidosryhmille ja viranomaisille. p. 040 715 8400
- Lapin keskussairaalan lasten- ja nuorisopsykiatrian palveluohjaus ja neuvonta (LaNKA-tiimi). Palveluohjaus- ja neuvontapuhelin on tarkoitettu kaikille kansalaisille sekä kuntien toimijoille ja viranomaisille. p. 040 635 9119 ma-pe klo 9-11
- <https://lapha.fi/mielenterveyspaivystys>

MIELENTERVEYSTOIMISTO YLI 18 VUOTIALLE

- Psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle ei tarvita lähetettä. Psykiatrin ja lääkärin vastaanotolle pääsee sairaanhoitajien kautta.
- Mielenterveyspalvelujen vastaanotolta saa apua mielenterveysongelmissa ja elämän kriiseissä.
- Mielenterveystyöhön kuuluvat mm: tilanteen arviointi ja selvittely, keskusteluapu, lääkehoitoa ja neuvonta.
- <https://lapha.fi/mielenterveyspalvelujen-vastaanotto>

LASTEN- JA NUORISOPSYKIATRIA

- Lapin keskussairaalan lastenpsykiatrian palveluihin alle 13-vuotias lapsi perheineen voi hakeutua lääkärin läheteellä. Kiireellistä hoitoa edellyttävissä tilanteissa hakeudutaan päivystykseen. Lastenpsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan psyykkisesti oireilevia alle 13-vuotiaita lapsia ja heidän perheitään erilaisissa elämän kriiseissä ja pulmatilanteissa yhteistyössä sosiaali-, terveys- ja koulutoimen kanssa.
- <https://lapha.fi/lastenpsykiatrian-palvelut>
- Lapin keskussairaalan nuorisopsykiatrian palveluihin 13-17-vuotias nuori perheineen voi hakeutua lääkärin läheteellä. Kiireellistä hoitoa edellyttävissä tilanteissa hakeudutaan päivystykseen. Nuorisopsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan 13-17-vuotiaita vakavampia mielenterveyden häiriöitä sairastavia nuoria ja heidän perheitään yhteistyössä perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon, opiskeluhuollon ja muiden viranomaisten kanssa.
- <https://lapha.fi/nuorisopsykiatrian-palvelut>

PSYKIATRIA

- Psykiatrian perustehtävänä on tutkia, hoitaa ja kuntouttaa psykiatrista erikoissairaanhoidon ja erityistason päihdepalveluita tarvitsevia kansalaisia. Hoidettavilla on eriaisteisia mielenterveydenhäiriöitä, päihdeongelmia sekä psykiatrisia sairauksia. Palvelut tuotetaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
- <https://lapha.fi/psykiatria-ja-riippuvuuksien-hoito>

VALTAKUNNALLISET PALVELUT

- [Suomen mielenterveys ry MIELI](#) kriisipuhelin
- [Mielenterveyden keskusliiton](#) mielenterveysneuvonta puhelin ja Valoa -chat
- [MASin](#) puhelin ja sähköpostineuvonta miehille
- [ÄIMÄn](#) vertaistukipuhelin ja chat synnytyksen kanssa kamppaileville
- [Suomen Mielenterveys ry:n Sekasin-chat 12-29v nuorille](#)
- [MLL nuorten netti ja auttava puhelin](#)
- [Tukinetin](#) mielenterveys teemalliset yksikö ja ryhmächatit

RIIPPUVUUDET

RIIPPUVUUSPALVELUT

- Kun otat yhteyttä, teemme hoidon tarpeen arvioinnin haastattelemalla, jonka perusteella arvioidaan muun muassa hoidon tarpeen kiireellisyys. Voit ottaa yhteyttä päihdehuollon palveluihin, jos sinulla on alkoholin liikkäyttöä, huumeiden käyttöä, sekakäyttöä (alkoholi ja lääkkeet), lääkevieroituksen tarvetta tai toiminnallista riippuvuutta (esim. peli- tai seksiriippuvuus).
- Riippuvuuspalvelut auttavat kaikissa päihteisiin ja riippuvuuksiin liittyvissä ongelmissa. Riippuvuuspalvelujen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä terveydellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia haittoja. Palvelut voivat olla esimerkiksi sosiaalista tukea, katkaisuhuolto, ryhmäterapiaa, perheterapiaa, korva-akupunktiota tai kuntoutusta. Palveluissa selvitetään myös toimeentuloon ja asumiseen liittyviä kysymyksiä. Riippuvuuksien poliklinikan arvioinnin kautta on mahdollista päästä opioidiriippuvaisten korvaushoitoon.
- Riippuvuuspalvelujen vastaanottokäynnit ovat maksuttomia.
- <https://lapha.fi/riippuvuuspalvelujen-vastaanotto>

LAPIN ENSI- JA TURVAKODIN PALVELUT

- [Lapin ensi- ja turvakoti ry:n päihteet odotus- ja vauva-aikana sivuilta](#) saat tukea pysyäksesi päihteettömänä jo raskausaikana sekä lapsen ollessa pieni. Autamme sinua (ja mahdollista puolisoasi) kokemaan iloa yhdessäolosta lapsesi kanssa ja opettelemaan päihteetöntä lapsiperheen arkea joko ensikodin yhteisön tai avopalvelun tukemana.
- [Pidä kiinni -avopalvelut](#) päihdeongelmaisille odottaville äideille puolisoineen sekä pienten lasten perheille. Ammatillista ja vertaistukea vanhemmuuteen, varhaiseen vuorovaikutukseen ja päihteettömyyteen.
- [Lähteentien ensikodin Pidä kiinni -hoitomalli](#) tarjoaa ympärivuorokautista vauvalähtöistä päihdekuntoutusta.
- <https://ensijaturvakotienliitto.fi/lapinensijaturvakoti/palvelut/paihteet-odotus-vauva-aikana/>

VALTAKUNNALLISET PALVELUT

- Tupakointiin tukea: [Pikkutöppösten chat](#) sekä [Stumppi neuvontapuhelimesta](#)
- Pelaamisen tukea: [Peluurin](#) auttava puhelin ja chat
- [Nimettömät narkomaanit](#) infopuhelin ja chat
- [Nimettömät alkoholistit](#) auttava puhelin
- [Irti huumeista](#) puhelin
- [EHYT ry:n](#) päihdeneuvontapuhelin
- [Päihdelinkki](#) chat
- [Lasinen lapsuus Nuorten sivut](#): ohjattuja nettiryhmiä ja chatteja 12-25 vuotialle